

# גליון מעדני מלך

להפצת תורת ותולדות רבינו  
בעל ה"תוספות יום טוב"  
זיע"א ועכ"א

גליון נ"ח | חודש אדר | תש"פ

## דבר המערכת

דברי חיזוק והתעוררות במשנת רבינו התו"ט  
מחייית עמלק על ידי לימוד תוספות יום טוב

עומדים אנו בחודש אדר, חודש שבו מרבים בשמחה ומבטלים קליפת עמלק, וכמו שכתב אדונינו הרמ"א (או"ח סי' תרצ סעיף ז): "נהגו התינוקות לצור צורת המון על עצים ואבנים או לכתוב שם המון עליהם ולהכותם זה על זה כדי שימחה שמו על דרך 'מחה תמחה את זכר עמלק' ושם רשעים ירקבו". ומזה נשתררב המנהג שמכים את המון כשקורים את המוגילה בבית הכנסת, ואין לבטל שום מנהג או ללעוג עליו כי לא לחנם הוקבע".

דרך נוספת מצינו למחות את עמלק על ידי לימוד התורה, כה התבטא הגה"ק בעל האבני נזר זצ"ל: על ידי לימוד חידושי הר"ן זוכה האדם לקיים מצות מחיית עמלק, ונימוקו עמו: כי המקור ושורש של עמלק הוא עקמימות, ובלשונו הק': "זיי זענען קרימער" [הם עקומים], וכאשר כל העולם כולו רעדו ופחדו מבני ישראל ככתוב (שמות טו, יד) 'שמעו עמים ירגזון חיל אחז יושבי פלשת' באו הם להילחם בישראל, הגם שהיה הדבר משולל הגיון, אך מחמת עקמימותם עשו כדבר הזה כדי להחליש מעמדם של ישראל בעיני העולם, ולכן הלומד פירוש הר"ן הגורם לישרות השכל הרי הוא עוקר מידתו של עמלק ימש".

ולולי דמסתפינא, אולי י"ל שה'אבני נזר' לא התכוון בדווקא ללימוד פירוש הר"ן אלא לכל פירוש קדוש הנכתב ברוח הקודש, שמיישרת את השכל, וכמובן שפירושו הטהור של רבינו התוספות יום טוב נכלל בזה, ובפרט שמון האור החיים הק' בהקדמה לספרו חפץ ה' משוואה בחדא מחתא עם פירוש הר"ן וז"ל: ומה גם בעומק הש"ס תמיד מאתי לי סיוע וראיה בדברי רבותינו הקודמים, ואלו הם אשר תמיד נתכונן דעתי אליהם, המה הקדושים הרמב"ן והר"ן והרב בעל תוספות יו"ט, כי ברוך ה' רוב פעמים אשר יאמרו דבריהם בעומק הסוגיות וכו' עכ"ל.

\*

אף הפצת דברי התו"ט הם בבחינת מחיית עמלק, שגורמים להרבות דעת דקדושה ושכל הישר, ובפרט שעכשיו זכינו לאור חדש על ציון תאיר - לכרך נוסף בסדרת הספרים המבארים מילה במילה את דברי התוס' יו"ט עם הפירוש הנפלא "ששון יו"ט" על מסכת פסחים (-שקלים), והזמן גרמא להתחיל ולהתעסק מיום הפורים עד לימי הפסח שהם ל' יום קודם החג, שבהם שואלים ודורשים בהלכות הפסח (שו"ח או"ח סי' תכט).

החכם עיניו בראשו, ירכוש את הכרך החדש (ראה פרסומת בעמ' ג' בגליון הזה), ויעל להתכונן כדבעי לימי הפסח הבאים לקראתי לשלום.

כה כתב הבני יששכר (אדר, סוף מאמר ד) לבאר הטעם מדוע דוקא ביום הפורים מתחילים להתכונן לימי הפסח, ומסביר דמונח בזה רעיון נפלא, שהתחלה של מחיית עמלק מתחיל בפורים ונגמר בערב פסח, וסך הכל של השעות של שלשים יום הוא תש"ך (720) שעות שהן בגימטריא ג' פעמים עמל"ק (240), שהוא לבטל שיעור קומת עמלק במחשבה דיבור ומעשה, וזה הטעם דאיתא במשנה (פסחים ב.) 'אור' ל"ד בודקין את החמץ, שאז הזמן שיוצאים מ'אור' לחושך ע"י גמר מחיית עמלק. ובזה מיישב כמין חומר את קושיית הרמ"ש (פסחים פ"א סי' י) שהקשה למה אין מברכין שהחיינו על בדיקת חמץ, דברכת שהחיינו מברכין תמיד כשמגיעים להתחלת הזמן, והתחלת זמן מחיית עמלק כבר התחיל ביום הפורים ואז כבר ברכו שהחיינו על מקרא מגילה וקיום מצות היום עכ"ד.

יהי רצון שנזכה למחיית עמלק במחשבה דיבור ומעשה, במהרה בימינו, בעגלא ובזמן קרוב ונאמר אמן.

## דבר המלך ודתו

פנינים נפלאים מתורת רבינו בענינא דיומא  
ב' דר"ח אדר - "הג הגאולה" - גאולת רבינו התוס' יו"ט

עומדים אנו בחודש אדר, חודש שמרבים בו שמחה, וצאצאי רבינו מרבים בה שמחה בכפליים - על חזא תרתי נהורא לה ימטי, בנוסף לחודש שהיא עצמה הגורם לשמחה, המה מודים ומהללים על נס הישועה הגדולה של רבינו, חזרתו למשרת הרבנות כשעטרה חוזרת למקומה.

רבינו ראה בזה נס עם השפעה לדורי דורות, וציוה על זרעו וזרע זרעו עד ביאת הגואל במהרה, לשוב ולשמוח ביום חג זה בב' דר"ח אדר.

וזה לשון קדשו במגילת איבה:

"את כל דברי האגרת הזאת אשר כתבתי לכם, ומה ראיתי על ככה אשר קבעתי יום צום, ועד הנה לא רציתי לקבוע יום משתה ושמחה. אמנם כן עתה הנני קובע יום משתה ושמחה בראשון לחדש אדר שמשנכנס מרבין בשמחה, והוא השני של ראש חדש אדר לדורותם עד עולם, עלי ועל בני ועל בנותי וחתני וכלתי וצאצאיהם עד ביאת הגואל.

כי בו ביום חזרה העטרה שלי, להיותי אב"ד ור"מ בק"ק הגדולה קראקא והגלילי שלה.

כן יזכני הק"ל יתברך ויתרומם, לשרתו ולעבדו בלבב שלם, ולהשלים חקי באלה הימים, לא לקבץ הון, כי אם לשתיקותה עלאה, בהנהגה ישרה, עד ביאת הגואל אמן.

\*

והנה סימן השנה שבה היתה מדת הדין מתוחה [שפט] שפ"ט לפ"ק, וסימן שנת חזרת העטרה למקומה כשורה, הוא ד"ת לפ"ק, והדת נתנה בשושן, קרי ביה בששון בשמחה ובטוב לבב אמן.

נאום יום טוב הנקרא ליפמאן בן לאדוני אבי הר"ר נתן זלה"ה לוי העליר".

\*

צוואת רבינו שרירא וקיימת אף לדורנו וכפי שידועים דברי מרן שבט הלוי זצ"ל בספרו (שו"ת שבה"ל חלק י סי' קג), שאין ספק שצוואתו חיה וקיימת לכל יוצאי יריכו, ודלא כהפרי חדש שפקפק בזה, אלא כהסכמת רוב הפוסקים דס"ל שאין לזה שייכות עם מה שאמרו דבטלה מגילת תענית, כי שם המדובר לכל ישראל, אבל אם ציוה אבי המשפחה, וגזר אומר בפירוש לכל יוצאי חלציו, שינהגו כן, בודאי שיש לעשות כצוואתו. עיי"ש.

וכן בפתח הדביר לס' מלבושי יום טוב להר"ר יצחק פייגענבוים ז"ל מנכדי רבינו, מחזיק בתומתו כצוואת רבינו לצאצאיו.

גם הגאון ר"מ טיקוצינסקי בס' גשר החיים כתב שיש מצאצאי רבינו מחזיקים בסעודות אלו, עד שבצעמו השתתף בשתי סעודות כאלו.

וכתב שלדעתו הוא סעודת מצוה מג' טעמים א). מצד חיוב לקיים צוואת רבינו רבן של ישראל. ב). חיוב על הבנים לקבל צוואת זקנם. ג) דעל נס יחיד חייבים להודות כל יוצאי יריכו, ויש בזה משום זכות אבות ויחס אבות תורת אבות (וראה באריכות בשו"ת משנה הלכות (חלק טו סימן ריא).

ויש שנהגו לקרא את המוגילה הזאת בעת עריכת הסעודה בב' דר"ח אדר, וקריאתה כידוע מסוגלת לישועה (וכדכתב רבינו בתחילתו וז"ל: "הקורא נעים אשר בצרתי לו צר - זכות זה תעמוד לו להינצל מן המיצר".

הגליון יוצא לאור עולם ע"י

מכון תוס' יו"ט המבואר

לקבלת הגליון באימייל, וכן לתגובות והערות:

machontosfosyomtov@gmail.com

# מעדני יו"ט

לקט משובח ונבחר עפ"י דברי רבינו על סדר הפרשיות התורה  
**לפורים:**

**גדול היהודים ורצוי לרוב אחיו בבית המקדש**

**פי מַרְדְּכָי הַיְהוּדִי מִשְׁנֵה לְמֶלֶךְ אֲחַשְׁוֶרֶשׁ וְגָדוֹל לַיְהוּדִים וְרָצִי לְרַב אֶחָיו וְגו' (אסתר י, א).**

ואפילו שגדול היהודים היה אחר שכבר עלה ונתעלה והושם כסאו בגבהי מרומי מלכות, מכל מקום אחר שנתיים כשנבנה בהמ"ק ע"י דרויש בן אסתר, הניח הכל ועלה לארץ ישראל ונעשה ממונה על הקינים כדתנן במס' שקלים פתחיה על הקינים פתחיה זה מרדכי.

טוב היה לו להיות גדול ליהודים - ממונה על הקינים ולא להיות משנה למלך פרס, ורצוי לרוב אחיו - דתמן תנינן אין עושין שררה על הציבור פחות משנים חוץ מפתחיה על הקינים ואחי' על חולי מעיים שאותם קבלוהו ציבור עליהם עיי"ש, ולכאורה קשה טובא שהרי בפרק קמא דבבא בתרא אמרי' דלא מטעם נאמנות הוא דאפי' ב' אחרים כשרים אלא גזה"כ הוא דכתיב והם יקחו את הזהב וא"כ מה מועיל שקבלו רוב הציבור עליהם, ולזה נתכוון ה**תוספות יום טוב** במסכת שקלים עיי"ש:

ונלפע"ד ליישב דווקא מי שנתמנה על הציבור ע"י ב"ד או מלך או שבעה טובי העיר בלא רצון כל הציבור אעפ"י דדינא הכי שאין צריך רצון כל הציבור מ"מ זהו בכלל עושה שררה על הציבור וצריך שנים, אבל אם הציבור ממילא נותנים עיניהם ואומרים אתה תמלוך ותתנשא וכך אנו רוצים וחפצים, זה אינו עושה שררה על הציבור אלא מקבל עבודתם על שכמו.

לזה סגי באחד, וכן ה' מרדכי שקבלו רוב ציבור אותו עליהם, והיינו דכתיב "גדול ליהודים ורצוי לרוב אחיו" שקבלו רוב הציבור עליהם לכן ה' לבדו הממונה.

**תורת משה לחת"ס - מגילת אסתר**

**הטעם שבפורים אוכלים מאכלים עם חומץ**

**נוהגין כמעט אצל כל ישראל, לאכול בימי הפורים מאכלים כבושים בחומץ** כמו דגים ודג מלוח, היפוך מהימים הקדושים שמראש השנה עד אחר יום הכפורים שנהרסם מלאכול שום דבר כבוש בחומץ, וכן נזכר בפוסקים אחרונים.

וכבר דברנו מזה שבדאי אין הטעם רק מפני שאינו מתוק לחיך כי הלא שותין משקים חריפים, רק בודאי עיקר הטעם מפני שהחומץ נקרא במשנה ברכות (פ"ו מ"ג) ר"י אומר כל שהוא מין קללה אין מברכין, ועי"ש **בתוספות יו"ט** דמביא שני פירושים, דקאי רבי יהודה גם על חומץ חומץ [וכן פירש"י ז"ל בגמ' ברכות (דף מ:)] מין קללה - 'חומץ' הנהבלות וגובאי על ידי קללה הן באין]. ואף שלא ענין ברכה אין הנהבל כר"י אבל על כל פנים נקרא מין קללה, ולזאת נהרס ממו בליש שמתא.

ויש לומר שמטעם זה גופא, המנהג בפורים באכילת חומץ דייקא, אף שהוא מין קללה ודעת רבי יהודה שאין מברכים עליו, אבל בפורים כל עיקר ברכת השבח שלנו על הצלתינו ממין קללה הזה שהוא ארוך המן. הנצר זדון מזרע עמלק הנקרא חומץ כמו שכתוב (תהלים עא, ד) "פלטני מיד רשע מכף מעול וחומץ". ולא שייך כלל לומר בפורים שאין מברכים עליו מפני שהוא מין קללה לומר עליו ברוך וכו'. כי בפורים מתברר שגם המין קללה שברא הבורא יתברך היה לצורך בירור הברכה של "ברוך מרדכי היהודי" ו"ברוכים כל היהודים". וכמו שאנו מברכין יוצר אור ובורא חשך, שגם בריאת החשך היה לצורך התגלות יצירת האור, כי לית נהורא אלא האי דנפיק מנו חשוכא (זוהר ח"ב קפד, א). כן מתברר בפורים שבריאת המין קללה של ארוך המן, היה לצורך התגלות הברכה של "ברוך מרדכי" ו"ברוכים כל היהודים".

ובזה יש לומר גם כן שבשבת קדש זה (שנת תרס"ז שחל פורים בערב שבת) שייך ביחוד החרוז בפיט האר"י הקדוש "צוחין אף עקתין בטליון ושביתין וכו' חדו סגי ייתי ועל חדא תרתי נהורא לה ימטי וברכאן דנפישין" היינו שאחר הנס פורים שצוחין והזעקות של (אסתר ד, א) "ויזעק זעקה גדולה ומרה" - ואף העקתין שהיו לנו מצר הצורך "בטליון ושביתין" - "חדו סגי ייתי" מתברר רוב

שמחה אף מכל מה שהיה מקודם, אף שלעיני בשר לכאורה יפלא על כל פנים מה היה הצורך בתחילה שיהיה כלל מין הקללה של עמלק והמן נברא בעולם, והרי זה כמו שלדעת ר"י כל שהוא מין קללה אין מברכין על בריאתו כלל.

אך באמת בפורים נתגלה שגם בריאת מין הקללה הזה, הוא כמו בריאת החשך לצורך הנהורא מנו חשוכא. שהוא רק בכדי שאחר כך יתגלה שגם עצם החשך היה בכדי שיתהוו גם ממנו אור שנקרא בסוד עונות נעשים זכויות. ובלעדי הקדמת החשך היה רק אור אחד של הזכויות, אבל בהקדמת החשך דמחשיך אנפי בריין בעונות (זהר ח"א מ, א) מתברר אחר כך שהיה בכדי שיעשו גם החשך אור. ויהי "על חדא תרתי נהורא לה ימטי" - וגם מהמין קללה של עמלק והמן שהם העונות שהיו נמצאים גם בנפשות ישראל, יתהפך בקרב ישראל בסוד 'עונות נעשים זכויות' ל"ברכאן דנפישין" - ברוכים כל היהודים.

**שבט מיהודה - פר' תשא** (להרה"ק מהר"א אייגר מולבלין זצ"ל)

**חולה המבקש מעשרה שיבואו אליו לקריאת מגילה ולא ישמעו ברוב עם**

**שאלה.** חולה המבקש מעשרה אנשים שיבואו אליו לקריאת המגילה, וישנם אנשים המוכנים לקראה עמו אך מסתפקים בדבר, משום שמבטלים מצות ברוב עם הדרת מלך, כמבואר בשער הציון (סימן תרפ"ד סק"י) בעל הבית שיש לו מנין בביתו, אף שהמנין שלו הוא בקביעות, מסתברא דצריך לילך לבית הכנסת שבעיר משום פרסומי ניסא. מה יעדיפו הקריאה אצל החולה, או שמא ברוב עם בבית הכנסת?

**תשובה.** בכעין ספק זה יש להסתפק בכל השנה ולא רק בפורים, דהנה מבואר במשנ"ב (סימן צ"ט ס"ק כח) אם יש לו שני בתי כנסיות, ואחד יש בו ברוב עם, מצוה להתפלל בו יותר. ויש להסתפק כיצד לנהוג כאשר בדרכו לבית הכנסת שיש בו רוב עם, נתבקש להצטרף למנין של זקן או חלוש האם יצטרף אליהם?

והשיב מו"ח מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל (מובא בספר תפלה כהלכתה פ"ב הערה כט) שמצות חסד, אינה פחותה ממעלת ברוב עם. כך גם אנו נאמר בשאלתנו. וכן כתב בשו"ת מכתם לדוד (או"ח סימן טו) שהציבור שמסכימים להתפלל בבית האבל ולא בבית הכנסת ורוצים לעשות מצוה של גמילות חסדים, אלא דמיחש חיישי שמא תהיה מצוה הבא בעבירה, להניח לבית הכנסת, בהא אמיינא ודאי שיהא נכון לבם בטוח דליכא בהא שום שמץ וסרך איסור כלל, עיין שם. וכעין זה כתב המכתם לדוד (סימן ו) לענין קהילה שלא היה להם ארבעת המינים, ושלא שלח לקהילה אחרת שתשלח להם את ארבעת המינים ביום השני, אבל אז הקהילה השניה תשאר ללא ארבע מינים בשאר הימים. וכתב שם כמה נימוקים למה צריך לתת להם, והוסיף וכתב: ובר מן דין כיון דנטילת לולב בשאר הימים אינה אלא מצוה דרבנן, וגמילות חסדים מצוה חמורה מדאורייתא, וכדאמרינן במסכת ב"ק (דף צט) והודעת להם כו' בה זו גמילות חסדים, והיא מן החמורות שאדם אוכל פרותיה בעולם הזה והקרו קיימת לעולם הבא, ופשיטא שאין לך גמילות חסדים גדולה מזו לזכותם כהיום הזה שלא יהיו נמצאים בטלים לגמרי ממצוה רבה הזאת הבאה מזמן לזמן, וניתן לדחות מפניהם תקנתא דרבנן בעלמא. ועיי"ש **בתוס' יום טוב** שהביא משם הרמב"ם ז"ל כי כל תועלת בני אדם זה עם זה נכנסים בכלל גמ"ח, עכ"ל המכתם לדוד. גם אנו נאמר כן שברוב עם אינה אלא הידור מצוה, והחסד הוא מצוה גדולה, ויבטל ההידור מצוה, משום מצות חסד.

אפשר גם להוכיח שצריך לילך לחולה מהנאמר במשנ"ב (סימן תרע"א סק"ו) שאם יש לו שמן בצמצום על כל השמונה ימים, ולחבירו אין כלום, מוטב שידייק בכל לילה רק אחד, ויתן גם לחבירו. כך גם בענינו, מוטב שהמנין יפסיד מעלת ברוב עם, כדי לזכות את החולה בקריאת המגילה בציבור, ובהרב את ריבנו, ובפרט שמסתבר שיקימו בזה מצות ביקור חולים, ומה עוד שהשיכנה מראשותיו.

ועובדא ידענא מבעל **הקהלות יעקב** זצ"ל שבשנה האחרונה לחייו נתקבצו בביתו מנין אנשים לקריאת המגילה. ויש קצת לדחות ראייה זו, מהנאמר במשנ"ב (סימן קיט ס"ק יב) שכשחלה מהרי"ל גזרו תענית ואמרו סליחות, באמצע ברכת סלח לנו, דשאני המהרי"ל דרבים צריכים לו ולתורתו וכרבים דמי. וכע"ז כתב החתם סופר (בגיליון השו"ע או"ח סימן קב ס"א) שחנה התפללה ליד עלי' מפני שזה סגולה נפלאה להתפלל בצד הצדיק.

**חשוקי חמד** (מגילה דף כח).



# ששון יום טוב

מטעמת מהביאור הנפלא "ששון יו"ט" שבהוצאתנו - המבאר דברי התו"ט

לבקשת רבים מקוראים הגליון, מקדישים אנו מדור שלם ומביאים אנו טעימה מהפירוש הנפלא "ששון יום טוב" המבאר את דברי רבינו התוס' יו"ט - בשילוב תיבות הביאור בתוך דבריו.

בחרנו להגיש בפני הקוראים פירוש על דברי רבינו בריש מסכת מגילה (פרק א' משנה א') - הקשורים לענייני דיומא - חודש אדר שמרבים בו שמחה, כהכנה דרבה לקראת ימי הפורים. במסגרת זו אי אפשר היה להביא דברי רבינו כולם, שמאריך באריכות נפלאה, והבאנו קטעים נבחרים מתוך דבריו הארוכים.

עוד יש לציין שמפאת קוצר היריעה הבאנו רק את הפירוש המשולב בתוך התיבות, ולא את הערות המחכימות המעטרות את הפירוש, ויותר ממה שכתוב כאן מבואר ומפורט בספר עצמו, ישמע חכם ויוסף לקח - ללמוד בספר עצמו - בבחינת אותיות מחכימות, וימצא נופת צופים וכל טעם.

## טעם למסכת מגילה אחר מסכת תענית

סידר רבינו הקדוש אחר מסכת תעניות את מסכת מגילה, לפי שהיא (קריאת המגילה) תיקון הנביאים שהיו אחרונים (מאוחרים) לאותם הנביאים אשר התקינו תעניות. (הרמב"ם בהקדמתו לפירוש המשנה).

## זמנה של קריאת המגילה

זה לשון המשנה (מסכת מגילה פ"א מ"א): מגילה נקראת באחד עשר בשנים עשר בשלשה עשר בארבעה עשר בחמשה עשר לא פחות ולא יותר כרכין המוקפין חומה מימות יהושע בן נון קורין בחמשה עשר כפרים ועירות גדולות קורין בארבעה עשר

## אלא שהכפרים מקדימין ליום הכניסה.

**מימות יהושע.** פירש הר"ב נפקא לן גזירה שוה כתיב הכא כו, וכתוב התם (דברים ג' ה') לבד מערי הפרזי ע"כ. והוא בימות משה בריש ספר דברים (דברים ג' ה') כתיב, כשדבר משה לבני ישראל מענין כבישת ממלכת עוג בבשן. וזהו שפירש רש"י (דף ב' ע"ב) בד"ה על דברי הגמ' וכתוב התם, בביאת הארץ בימי משה ויהושע, ע"כ, ואפילו הכי (דקרא מיירי בימות משה) תלין לה בימות יהושע, דהואיל ונכתב בשנת הארבעים ב"ח שנת סמוך לפטירת משה רבנו ע"ה, חשבינן ליה מימות יהושע (אע"פ שבשעת הכתיבה היה עדיין משה המנויג).

## למה לא תלינן להו במזוקף חומה מימות משה רבינו

והא דבאמת לא תלינן בעיר מוקפת חומה מימות משה (דהרי סוף סוף הוא קרא בימות משה כתיב) יש לומר, חדא דא"כ היה לנו לדון כעיר מוקפת חומה כל עיר שהיתה מוקפת מתחלת יציאתן ממצרים (תחילת הנהגת משה רבינו) שהיא ארבעים שנה קודם לביאתן לארץ, ומנא ידעינן איזה היתה מוקפת בזמן ההוא. ועוד י"ל, דהיינו טעמא דמסיים הר"ב, ולפי שיהושע התחיל להלחם בעמלק וכו' לפיכך הזכירו מימות יהושע (ע"כ), כדי לתן טעם למה נקט מימות יהושע ולא מימות משה, לפי שיהושע התחיל להלחם וכו'.

**קורין בט"ו.** כתב הר"ב דכתיב (אסתר ט', ט) על כן היהודים הפ'רים עושים את יום י"ד (משמע דמוקפים אינם עושים את יום י"ד), ומדפרזים ב"ד ש"מ דמוקפים בט"ו ע"כ. ומקשינן בגמרא, ואימא דפרזים ב"ד דכתיב בהו, אבל מוקפין דלא קבע בהו קרא, אי בעו קורין ב"ד ואי בעו קורין בט"ו. ומשני, אמר קרא (אסתר ט', ל"א) לקיים את ימי הפורים האלה בזמניהם, זמנו של זה לא כזמנו של זה. ד'זמניהם' לשון רבים, לומר שזמנו של מוקפין אינו כזמנו של פרזים. ותו פריך, ואימא מוקפין ב"ג, וקרא דכתיב (שם ט', כ"א) להיות עושים וגו' בט"ו, לשושן אתא כדרך שעשו בחמשה עשר בשנה ראשונה. ומשני כשושן, פי' רש"י, כיון דלא רמז לך הכתוב זמן דמוקפים אימות הוא, ואשכחן ט"ו לשושן, מסתברא שאותו היום שיר למוקפין (עכ"ל רש"י), שהמוקפים יעשו כשושן.

חדש!

# מה נשתנה משניות הזה?

מגידי שיעור, תלמידי חכמים,  
כל הוגי משניות, לומדים, מבינים  
ונהנים מלימוד משניות

## מסכת פסחים

במשניות המפואר  
"תוספות יו"ט המבואר"

לקראת חג הפסח הבעל"ט  
פירוש קל ובהיר משולב בדברי רבינו  
התוס' יו"ט להסביר המשנה באופן נפלא  
ציורים וביאורים בהירות עיניים

ואלו הם דברי החזו"א: ...לאחר שתגמור ללמוד סוגיא עם הראשונים, תלמד משניות עם "תוספות יום טוב",  
סי זייער גוט". [זה מאד טוב]. (אמר זאת בחיך נלכב כזה שעד היום חש השואל בטעם של התו"ט). מעשה איש ח"ג דף פח

כרך זה כולל: מסכת פסחים שקלים

זרעים א'  
ברכות, פאה, דמאי

מועד ג'  
יומא, סוכה, ביצה

מועד ד'  
ר"ה, תענית, מגילה, מוע"ק, חגיגה

ניקין  
אבות

המפצה ראשית Beruriah Books 718-871-5316 • או אצל המחבר הרב שמואל שמרי' הכהן מנחם 347-243-6430

# התחזקות בתקנת רבינו התו"ט

ישועות ורפואות בזכות תקנת רבינו התוס' יו"ט  
שלא לדבר בשעת התפילה

**הרבי מלעלוב: כשיחרישו בתפילה ינצלו**

**מהמחלה הנוראה דה"ל**

**פי אם החרש תחרישי בעת הזאת רוח והצלָה  
יעמוד ליהודים** (אסתר ד, יד).

**האדמו"ר רבי שמעון מלעלוב** זצ"ל היה מעורר רבות לשמור על השתיקה בשעת התפילה וקריאת התורה, והיה מבטיח עבור זה ישועות גדולות.

מרגלא בפומיה: "פי אם החרש תחרישי בעת הזאת" - היינו בשעת התפילה שנקראת "עת", כדכתיב (תהלים סט, ד) "ואני תפילתי לך ה' עת רצון, אזי רוח והצלָה יעמוד ליהודים..."

וכשהגיע אליו פעם האדמו"ר בעל ה"ישועות משה" מו"צניץ זצ"ל [יו"ד כ' אדר] ואמר לו: "יפעל המחותר בשמים לבטל את רוע הגזירה של המחלה הנוראה השוברת לבבות בהרבה בתי ישראל", השיב לו הרבי מלעלוב זצ"ל: לצערי יש בדור חסרון גדול של שיחה ודיבור בשעת התפילה... היה מן הראוי לעורר על כך ולגדור הדבר בתוקף האיסור... כשיחרישו בשעת התפילה - אז יהיה רוח והצלָה ליהודים..."

## ישועות ורפואות דה"ק

### בזכות השתיקה בשעת התפילה

בהקשר לנושא זה של הזהירות מלשוחח בשעת התפילה וקריאת התורה, כדאי לציין למסופר בספר "פאר ישראל" (ח"א עמ' טז), על פעלו הגדול של מרן **הבית ישראל מגור** זי"ע [יו"ד ב' אדר] בנושא זה:

"חמור מאוד היה בעיניו עוון השיחה בשעת התפילה, והיה רואה בחומרא רבה דיבורים אפילו בעת אמירת "אין כאלקינו", או בעת קריאת התורה - אפילו בין גברא לגברא (כמפורש באו"ח סי' קמו סעי' ב').

בענין זה התאזר עוז וחולל מהפכה רבתי שהתפשטה מכוחו לכל השטיבלך דחסידי גור, ונעשתה מציאות קבועה וקיימת עד עצם היום הזה. כשנודע לו באחד הימים על "שטיבל" מסויים בתל אביב שאין באי שעריו נזהרים די הצורך משיחה בעת התפילה, שלח להתרות בהם שיסגור את השטיבל לחלוטין."

"וכבר היה מעשה ביום שבת קודש פרשת נשא תשי"ט (ממחרת חג השבועות שחל אז ביום שישי), שצויה על הגבאי רבי יהושע נח בינקה ז"ל להכריז ברוב עם בבית המדרש לפני קריאת התורה כדברים האלה: הרבי שליט"א דורש שלא ידברו באמצע קריאת התורה והתפילה, ושימנו בכל המקומות אנשים מיוחדים להשגיח על זה, הן בארץ ישראל והן בחוץ לארץ - ושיצייתו להם..."

"הוא הרעיש עולמות על מכשלה זו. כמה פעמים התבטא במרירות: חוששני שלא איענש על שאיני מוחה די הצורך באלו המשוחחים... ויש שהזהיר כי ינעל את דלת בית המדרש בפניהם. גם קרה שהבחין במי שנכשל באקראי ב"פליטת פה"

וגער בו ברבים. אחד נענש על ידו... יעמוד תקופה מסוימת בשורה הראשונה נכחו. קרה שמאן דהוא הלך בין גברא לגברא בשליחות הגבאי רבי יהושע נח ז"ל לברר שמו של אדם שרצה לקוראו לעלות לתורה, אולם הרבי נזף אחרי התפילה בשליח זה, והטעים שאין זה אמתלא לומר "הגבאי ביקשני", באשר כלל גדול הוא בתורה: דברי הרב ודברי התלמיד דברי מי שומעין?!"

"והיה אומר תכופות: ה' ילחם לכם ואתם תחרישון (שמות יד, יד), אם תחרישו בעת התפילה - ה' ילחם לכם בזכות זו.

ופעם בימי מאורעות קשים, קרא הרבי לרבי יוסל קונסס ז"ל, מזקני החסידים, שהיה רגיל בשליחותו להזהיר את המתפללים שלא ישיחו בתפילה, והראה לו את הפירוש הזה כתוב מפורש בקונטרס "מורא מקדש" שבספר "רב ייבי", והוסיף שיפרסם את הדבר בין קהל המתפללים..."

"אירע פעם שאחד בא לבקש ברכתו על שרכש מכונת והוא עומד לנוע בדרכים, אמר לו הרבי: הזהר משיחה בעת התפילה - ותנצל מכל מכשול... יהודי אחר שלא זכה להפקד בילדים, זרזו הרבי שקבל על עצמו להשמר בהקפדה רבה משיחה בזמן התפילה, וישגיח גם על שאר המתפללים בשטיבל שלא יחטאו בזה, והבטיחו שיהא זה שכרו שיפקד בזרע של קיימא. וכן הוה!"

אלו קצות פעולותיו של אותו צדיק קדוש וטהור זי"ע בענין זה...

(ליקוטי אב - לפורים)

### כך זכיתי להתפלל במניין ולהגניע בזמן לפנישה

#### מספר א. וזל מירושלים:

הנני גר בקרית צאנז בירושלים, ובאחד הימים הייתי אמור להיות בתלפיות בפגישה חשובה בשעה 10 בבוקר בדיוק, ולשם כך הייתי צריך לקחת 2 אוטובוסים.

התעוררתי קצת מאוחר, ואצתי רצתי להתפלל במנין, כפי שקיבלתי על עצמי לא מזמן, וזאת לאחר שקראתי ושמעתי על כל הסגולות והישועות לאלו המקפידים על תפילה במנין, כשהגיעו בתפילה לאשרי ובא לציון, רציתי להוריד את התפילין ולרוץ לתפוס את האוטובוס ונזכרתי, הרי קיבלתי על עצמי להישאר עד סוף התפילה ומצד שני מה יהיה עם הפגישה כמובן שקבלה זה קבלה ונשארתי עד אחרי עלינו, וכבר חשבתי לוותר על הפגישה הנ"ל על אף ההפסד הכספי הכרוך בכך.

בצאתי מביהמ"ד נעצר לידי רכב והנהג שואל אותי סליחה איך אני מגיע מכאן לתלפיות? כמובן שנסעתי איתו והראיתי לו איך להגיע למקום שהוא היה צריך, ושהיה בעצם ממוקם ליד המשרד שאני הייתי צריך להגיע ופשוט התעקשותי להישאר עד סיום התפילה, חסכה ממני להתרוצץ שעה שלימה בכבישים ובאוטובוסים וכן הפגישה הזאת הניבה לי תוצאות כלכליות משמעותיות מאוד.

ומאז המדרש רבה שכתב: **'אמר הקב"ה השומע לי לא מפסיד'** קיבל אצלי משמעות הרבה יותר עמוקה.

וכן כשבודקים אותך משמים מידי פעם בפעם, בבדיקת פתע כמה נאמנות יש לך לבורא עולם, ומה מצב האמונה שלך, וכן מה מצבך הרוחני, ואם עברת את המבחן ועמדת בנסיון, זורם לך לאחר מכן שפע רב והצלחה בכל התחומים והדבר בדוק ומנוסה.